

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 690 din 09.10.2019

Dosar nr: 532/2018

Petiția nr: 4806/26.07.2018

Petenți:

Reclamați:

Obiect: îngrădirea desfășurării unui eveniment pe criteriul orientării sexuale

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul procedural al petenților

1.

2. Asociația Accept - str. Lirei, nr. 10, sector 2, București

Numele, sediul și domiciliul procedural al reclamaților

3.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

8. Refuzul reclamatuluide a mai permite desfășurarea evenimentului "Women Talk" la Ateneul Mr. Gh. Pastia din Focșani cu trei zile înainte de data agreată găzduirii, în ciuda acceptului dat anterior și promovării evenimentului inclusiv pe pagina online a Ateneului. Motivul refuzului a fost strâns legat de "reacțiile" venite de la părinți, Biserică și alte persoane din fruntea unor instituții ale statului cu privire la vorbitorul, cunoscut activist trans din România.

Petentul arată, de asemenea, că urmare acestui fapt a început o campanie de denigrare venită asupra sa în mediul online și nu numai.

III. Citarea părților

9. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura legală de citare a părților, pentru data de 06.09.2018, 02.10.2018, 15.10.2018.

IV. Susținerile părților

10. Petenții sesizează CNCD cu privire la fapte care pot îmbra forma discriminării directe, hărțuirii și dispoziției de a discrimina pe criterii de gen, orientare sexuală și identitate de gen. Astfel se arată că la data de 24 februarie 2018, un grup de liceeni a dorit să organizeze un eveniment public pentru tinerii din județul Vrancea, în special pentru liceenii din clasele IX-XII (cu vârsta cuprinsă între 15-19 ani), cu titlul "Women Talk". La începutul lunii ianuarie 2018, organizatoarea Irina Novac, a făcut demersuri pentru găzduirea evenimentului la Ateneul Popular

“Mr. Gh. Pastia”, o instituție publică de cultură aflată sub autoritatea Consiliului Județean Focșani. S-a primit acordul Ateneului în scris, prin poșta electronică pentru găzduirea evenimentului, însă cu 3 zile înaintea desfășurării evenimentului directorul Ateneului a revenit asupra deciziei și a refuzat ca desfășurarea evenimentului să mai aibe loc în Ateneu.

Cu ocazia unui interviu acordat publicației online Casa Jurnalistului, directorul Ateneului a confirmat că motivul refuzului are legătură cu unul dintre vorbitori, ..., cunoscut activist trans din România :

“...: ...noi am ieșit din proiect și nu dorim să găzduim asemenea conferință Care este motivul?.. Sunt teme sensibile acolo pentru care noi nu putem să le punem sala la dispoziție...Doamnă noi suntem o instituție serioasă, o instituție public, eu nu admit în Ateneul Pastia să se discute desore homosexualitate despre lesbianism despre transgender samd... (min. 2.27)”.

11. Petenții susțin că reclamatulconfirmă discuția cu Inspectorul Școlar General, ..., care l-a susținut în decizia luată, motivând că are reacții și petiții depuse la Inspectorat pentru blocarea evenimentului în cauză.

De asemenea, petenții susțin că Avocata....., purtătoarea de cuvânt a Coaliției pentru Familie și vicepreședinta Asociației Părinți pentru Ora de religie, a făcut demersuri la conducerea Baroului Vrancea pentru a-l determina pe Decan să trimită o solicitare la ISJ și Ateneu să refuze accesul în Ateneu pe criterii de orientare sexuală și iedntitate de gen. Astfel, decanul Baroului Vrancea a declarat pentru publicația online că s-a consultat cu Avocata ...și la ea se găsește opinia scrisă a Baroului.

Nu în ultimul rând, petenții susțin că Arhiepiscopia Buzăului și Vrancei a contactat Inspectorul Școlar General al ISJ Vrancea și a susținut ideea refuzului acordării oricărui sprijin evenimentului în cauză.

12. Petentul, ... susține că prin demersurile lor persoanele reclamate au creat un cadru intimidant, ostil, degradant la adresa comunității LGBT și, mai mult, s-a creat o campanie de denigrare la adresa sa prin mesaje de o gravitate foarte mare (..; ar trebui uciși până la ultimul...! Bolnavi...tratamente...medicamente..! Scârboși ordinari!).

13. Având în vedere cele de mai sus, petenții invocă, în drept, încălcarea prevederilor art. 2 al. 1, 4, 5, 6, art. 10 lit.e) h), art. 14 și art. 15 din OG nr. 1372000 republicată.

Sușinerile Înaltpresfințitului..., Arhiepiscopul Buzăului și Vrancei

14. Înaltpreasfințitul Părinte Ciprian susține că poziția oficială a Bisericii Ortodoxe Române cu privire la homosexualitate (nu cu privire la persoanele homosexuale) sau la alte practice similare, pentru care militează Asociația ACCEPT, este deja binecunoscută în spațiul public și, în consecință, nu se consideră necesară, aici, prezentarea și explicarea ei, din perspective învățării de credință creștină.

În ceea ce privește prezenta speță, Înaltpreasfințitul susține că instituția nu s-a implicat instituțional în niciun fel, nu există niciun înscris prin care aceasta, fie prin chiriarhul ei, fie prin alt reprezentant, să fi solicitat Ateneului împiedicarea desfășurării evenimentului la care se face referire în petiție.

De asemenea, Înaltpreasfințitul consideră că persoanele care, în declarațiile lor publice, au făcut referire la Biserica locală, în sensul implicării acesteia în procedura de anulare a unui eveniment

public, au săvârșit un act iresponsabil, lipsit de fundament. Cei îndreptățiți să se exprime în prezenta chestiune, au fost, din câte s-a și constatat, înșiși părinții elevilor de liceu, care au acționat prin intermediul Asociației Părinți pentru Ora de Religie – filial Focșani.

Sușținerile dnei

15. Reclamata invocă imparțialitatea CNCD, având în vedere parteneriatul public cu Asociația Accept.

Pe fond, reclamata susține că își asumă afirmațiile cu privire la dreptul constituțional al părinților de a-și educa, potrivit propriilor convingeri, copiii.

Astfel, reclamata consideră că în virtutea libertății de exprimare garantate constituțional și convențional, a scris articole juridice, de specialitate prin care își exprimă opinia cu privire la anumite chestiuni de interes public, cum ar fi educația copiilor.

Reclamata arată că prin acțiunile sale nu a intenționat și nu a restricționat libertatea de exprimare a petiționarilor sau a comunităților LGBT.

Sușținerile dlui

16. Reclamatul susține că nu a săvârșit niuna dintre faptele de discriminare enumerate în sesizare, ci dimpotrivă, a atras atenția ISJ Vrancea asupra necesității respectării dispozițiilor legale din România, urmare creșterii numărului dosarelor în care sunt implicați minorii.

În acest sens, reclamatul susține că, între Baroul Vrancea și alte instituții s-au derulat corespondențe și activități în comun, având drept obiect respectarea legii și conștientizarea necesității cunoașterii acestor dispoziții.

În ceea ce privește acuzațiile concrete, reclamatul susține că acestea sunt puerile pentru că este un act firesc ce ține de libertatea de opinie și exprimare juridică în calitate de profesioniști.

Sușținerile Ateneului Popular “Mr. Gh. Pastia”

17. Reclamatul susține că instituția inițiază și desfășoară programe și proiecte culturale cu pecădere în domeniul promovării și valorificării creației muzicale culte, naționale și universale, dar și în cel al educației permanente, culturii tradiționale și promovării valorilor culturale artistice. Dovadă sunt proiectul educațional GROW, Proiectul educativ “YES”.

În ceea ce privește conferința “Women Talk”, reclamatul reiterează propunerea inițială : *“Ne propunem organizarea conferinței Women Talk, aflată la prima ediție, ale cărei tematici sunt egalitatea de șanse între sexe, stereotipuri despre femei și bărbați și educarea generației tinere despre respectul pentru femei și women empowerment, Women Talk fiind un eveniment organizat de liceeni pentru liceeni. În decursul a 4 ore, tinerii vrânceni vor asculta poveștile a 5 speakeri, toate fiind femei de succes din România, ale căror activitate se desfășoară în domeniul drepturilor femeii sau în domenii pe care societate le consideră menite bărbaților exclusive.....”*

Anunțul final : *“În data de 24 februarie organizăm proiectul Women Talk – conferința al cărei obiectiv este women empowerment și educarea tinerilor vrânceni despre rolurile de gen. Este o conferință pentru liceenii de clasele 9-12 din Vrancea, unde am invitat 5 persoane active implicate în women empowerment, care pledează pentru drepturile tuturor femeilor și egalitatea de gen și care reprezintă diverse comunități, precum cea LGBT, ...”*.

Astfel, reclamatul susține că s-a ascuns adevăratul obiectiv al programului, iar declarațiile directorului Ateneului sunt scoase din context, decupate din contextual general cu intenția de a victimiza organizatorul evenimentului și de a cupabiliza conducerea instituției.

Sușinerle dlui ...

18. Reclamatul invocă excepția de necompetență a CNCD și a imparțialității instituției datorită parteneriatului cu Asociația Accept.

Pe fond, reclamatul susține că nu a săvârșit nicio faptă de discriminare și invocă art. 14 al. 3 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene și art. 29 al. 6 din Constituția României, referitor la obligația de a fi informați părinții și tutorii minorilor despre toate activitățile la care aceștia participă și nicidecum interzicerea participării ori organizării acestor activități.

V. Motivele de fapt și de drept

19. Pe cale de procedură, Colegiul director urmează să analizeze excepția necompetenței CNCD, invocată de către reclamatul....

Astfel, Colegiul director învederează reclamatului prevederile art. 16 din OG nr. 137/2000, republicată, conform cărora *“Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, denumit în continuare Consiliul, este autoritatea de stat în domeniul discriminării, autonomă, cu personalitate juridică, aflată sub control parlamentar și totodată garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, în conformitate cu legislația internă în vigoare și cu documentele internaționale la care România este parte”*.

De asemenea, potrivit art. 19 din actul normativ mai sus menționat, *„Consiliul își exercită atribuțiile în următoarele domenii:*

- a) prevenirea faptelor de discriminare;*
- b) medierea faptelor de discriminare;*
- c) investigarea, constatarea și sancționarea faptelor de discriminare;*
- d) monitorizarea cazurilor de discriminare;*
- e) acordarea de asistență de specialitate victimelor discriminării”*.

Prin urmare, Consiliu are competența de a soluționa prezenta speță, respinge excepția de necompetență invocată de reclamat și urmează să analize fondul plângerii.

20. În fapt, Colegiul director reține îngrădirea desfășurării unui eveniment pe criteriul orientării sexuale.

21. În drept, Colegiul trebuie să analizeze acțiunile reclamațiilor din perspectiva echilibrului dintre principiul libertății de exprimare și dreptul la respectarea demnității umane și a nediscriminării (art. 2 alin. (1), art. 15 și art. 2 alin. (8) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată), precum și din perspectiva îngrădirii accesului la anumite servicii (art. 10 lit e din același act normativ).

Potrivit art. 2 alin. (1) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, **prin discriminare** se înțelege *orice deosebire, excludere, restricție sau preferință pe baza unui criteriu, care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege. O formă a discriminării este hărțuirea reglementată de art. 2 alin. 5 din O.G. 137/2000 ca fiind un comportament pe baza unui criteriu, care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv.*

În raport cu protecția demnității umane și dreptul la nediscriminare, art. 2 alin. (8) din O.G. 137/2000 dispune că „Prevederile prezentei ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”.

De asemenea, potrivit **art 30 alin 1 și 2 din Constituția României** „*Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile. Cenzura de orice fel este interzisă.*”

Cu toate acestea dreptul la liberă exprimare nu este un drept absolut, iar legiuitorul a instituit în textul constituțional limitele exercitării dreptului la liberă exprimare, astfel, potrivit **art. 30, alin. 6 și 7 din Constituția României** „*Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.*

Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.”

În aceste condiții, exercitarea libertății de exprimare comportă și obligații, și poate fi supusă unor condiții, restricții ori sancțiuni, numai în măsura în care acestea sunt prevăzute expres de lege și sunt necesare într-o societate democratică, pentru protecția demnității, reputației sau drepturilor altora.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie **să fie prevăzută de lege** (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite condiții: să fie previzibilă și accesibilă), **să urmărească un scop legitim, să fie necesară într-o societate democratică și să fie proporțională cu scopul urmărit** (Corneliu Bârsan, *Convenția europeană a drepturilor omului*, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

Raportat la **prima cerință**, cea a **existenței unei prevederi legale**, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000. De asemenea, Constituția României în art. 1 alin. (3) consacră garantarea demnității omului ca valoare supremă a legii fundamentale și a democrației.

Apreciem că **textele normative în cauză sunt previzibile și accesibile**, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

Scopul legitim urmărit constă în protecția demnității umane a persoanelor care au o altă orientare sexuală .

Pe de altă parte, în contextul **dreptului de a nu fi spus discriminării** și sub acest din urmă aspect, corelativ unui tratament injust, ostil, umilitor sau degradant, trebuie reținut elementul de apreciere al criteriului de la care, un comportament reprobabil are a fi calificat ca ostil, injust până la tratament degradant, astfel cum au statuat instanțele de contencios european, fosta Comisie pentru Drepturile Omului și Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Acest element de apreciere este unul variabil, în funcție de circumstanțele cauzei și de efectele aplicării lui, în raport cu sexul, vârsta, starea de sănătate a victimei și alte asemenea elemente referitoare la situația victimei.

După cum a spus fosta Comisie, expresia „tratamente degradante” are în vedere atingeri grave ale demnității umane, astfel că o măsură care este de natură să coboare statutul social al unei persoane, situația sau reputația ei, poate fi considerată a constitui un asemenea tratament, dacă ea atinge „un anumit grad de gravitate”.

Articolul 15 din același act normativ instituie următoarele: „constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, **orice comportament manifestat în public**, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității sau crearea unei atmosfere intimidante, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acesteia/acestuia la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau categorie defavorizată, ori de convingerile, sexul sau **orientarea sexuală a acestuia/acesteia**”.

Din documentele depuse la dosar și susținerile părților, Colegiul director constată următoarele: deși inițial directorul ...este de acord cu găzduirea evenimentului “Women Talk” în sala Ateneului, ulterior transmiterii agendei evenimentului, acesta nu mai permite folosirea sălii în scopul urmărit de organizatori. Din susținerile reclamatului, Colegiul Director reține că acesta recunoaște faptul că refuzul are legătură cu persoanele LGBT Reclamatul susține că organizatorii au ascuns adevărul, adevăratul subiect al evenimentului a fost dezvăluit cu trei zile înainte de data desfășurării evenimentului: “În data de 24 februarie organizăm proiectul Women Talk – conferința al cărei obiectiv este women empowerment și educarea tinerilor vrânceni despre rolurile de gen. Este o conferință pentru liceenii de clasele 9-12 din Vrancea, unde am invitat 5 persoane active implicate în women empowerment, care pledează pentru drepturile tuturor femeilor și egalitatea de gen și care reprezintă diverse comunități, precum cea LGBT, ...”. Colegiul director reține legătura de cauzalitate dintre refuzul găzduirii evenimentului și criteriul care stă la baza faptei de discriminare, respectiv orientarea sexuală a unora dintre participanți/vorbitori. Nu încapă îndoială că refuzul a stat la baza orientării sexuale a petenților.

Astfel, față de reclamatul....., Colegiul director reține fapta de discriminare săvârșită prin încălcarea prevederilor art. 2 alin. 1, art. 10 lit. e) și art. 15 din OG nr. 137/2000, republicată.

În ceea ce-i privește pe ceilalți reclamați, Colegiul director nu reține fapta de instigare la discriminare. Dacă părinții elevilor ori Inaltpresfințitul Părinte nu au îmbrățișat ideea desfășurării unui eveniment ce poate avea ca temă educarea tinerilor despre rolurile de gen, nu înseamnă că au săvârșit o faptă de discriminare. Decizia a stat la Directorul Ateneului, care, de altfel, a și refuzat desfășurarea evenimentului când a înțeles că unul dintre vorbitori este transgender.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, **tratamentul este calificat ca fiind "degradant"** dacă a **cauzat victimelor sentimente de teamă, de neliniște și de inferioritate, de natură a le umili și a le injosi. Or, în prezenta speță simpla părerea a unor părinți ori a unui Preot, care prin prisma credinței și meseriei sale nu acceptă o altă orientare sexuală, nu presupune intenția de a discredita ori de a îngrădi demnitatea altor persoane.**

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele sesizate întrunesc elementele constitutive ale art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000, republicată (unanimitate),
2. Sancționarea reclamatului,, cu domiciliul de corespondență la Ateneul Popular "Mr. Gh. Pastia" - Focșani , Pța Unirii, nr.3, jud. Vrancea, cu amendă contravențională în valoare de 1000 lei, potrivit art.2 alin.11 și art. 26 alin.1 din O.G. Nr. 137/2000 coroborat cu art. 8 din O.G. nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare (7 pentru, 1 împotriva);
3. O copie a hotărârii se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Amenda contravențională se va plăti la Administrația Financiară a municipiului Focșani, conform Ordonanței nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor. Contravenientul este obligat să trimită dovada plății amenzii către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (cu specificarea numărului de dosar).

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

ILIE DINCĂ– Membru

JURA CRISTIAN - Membru

LAZĂR MARIA – Membru

TATIANA VERONICA SANDU – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

Data redactării 14.10.2019

**Hotărâre redactată și motivată de: Asztalos Csaba Ferenc
Angelica Paraschiv Gergely**

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.